

1917. - 1967.

-1-

Lielās Oktobra Revolūcijas

50

gada dienā

Svētku gājiens

Svētku dalībnieki

ĀR VILENINĀ 100 GADU JUBILĒJAS MEDAĻU APBALVOTIE DARBINIEKI

-2-

1870
1970

100

Darbiniekiem izsniegtās medaļas

Medaļu izsniegšana

10
Sintomnīgas
VIK

-3-

SARĪKOJUMI BĒRNIEM

1941.g. Baltā mājā atvērta bērnu dārzs

Darbinieku bērni

52

Jaungada eglīte darbinieku bērniem

3 Gintermuisčas wahjprahitigo slimnizas 25 g. pastahweščanas šwehtkos (st. rakstu teksta).

Slimnizās eedšiwotaju tipi. Slimneeze ir nemeerigās nodalās usmanīgi apluhšo fotografu.

Meerigās nodalās slimneeze leclato laiku pauze rotdarbeem.

Slimneeks, turā weens aprof plaščā augiu dahriā tofus un strahda weenigi tad, ja opšahrinē naw zi wefu.

7.

„Jaunako Sinu” peelikums

Garā aplumšhotee Gintermuisčas slimnizā.

(Slimnizās 25 g. pastahweščanas gadījumā.)

Reģāwa. Wirjeenā pa Sals eelu un Filofošu jelu apm. 3 km no pilsetas, kotos šehpjas Gintermuisča un Labors. Ugrak tās bij dīwas wahjprahitigo eestahdes, tagad apweenotās weenā jaimneezibā. Mūhju walsti weena no modernatām ir Strenišju wahjprahitigo eestahde, bet dabās jfaištumēem bagatāka ir Gintermuisča. Nātrš jeigawneeks parwataros dodās Šwehtes eelejas birstolās klaušitees lakstīgalās. Ziti paleek puszēlā pee majās tofa bānizizās, kapiēhiā noklaušitees lakstīgalās.

Slimnizā ir 10 meerigo nodalās ar apm. 270 slimneeteem. Wjfur walda tihriba. Dala slimneeku pahtrweetota no nemeerigām nodalam, gaida taglako atwešeloščanas. Meerigo jeeweešču nodalā ir gan wežites, gan jaunās meitenes. Parasti jārā nodabā weenmehrpista, pee rotdarbeem jehd tahda Kurjemes baroneje. Ar winu gruhti jārūnatees. Winai newar pirmās ineeģi rofu: „pee mums tas tā naw peenemts”, ir winās atbitde, un aigrešč muguru. Winās blakus eemihneezē ir fluja, neruniga. Tikai ar tahdu ir kopus eeppehjamš bīwot par kairu neeku errigai damai. Kuršiga ir skolotāja Dr. Tagad winās prahti nobarbinati ar eperanto walodu, tikai tahdu, kur i žilweši, i putni un jahlite waretu jopraštees. Lihdi šhim jārūna šajā walodā notiek pa telefonu, weenfahriči apstahjotees pee jeenas, durwim, krehla un tehršē waj wešlam stūdam. No ahrpasaules tai palisujees bānizā un to apmellek grībetu pat kairu jwehtdeenu. Weenmehrpastopama mihšitā krehlā wežite ar maigu aju špoščumim un pašhikameem aibmā waidstēm. Naw winai wairš nekahdu ruhju, tā weenigi, waj direktors buhs eestahde, waj par winu tiks ari joprojam gabdats? Šhee dāwi jautajumi teek weenmehrpastahditi pee ahršta wifites jau 15 gabuš. Ja ušlawejas pee winās, tad stahsta par jany mihšo wifirinu. Wjiz eewehrojams Peteroils konsewatorijas profesors, eewenits pee galma, wini bīwevojūšči labi un fatizigi, dāudš želojušči, kopus konzertjušči — wina dieedajūši. . . . Tahda v. St. naw meerā ne ar weenu ehdeenu, naweens žilwešs winai naw labs. Tanti winai inihšitot, ahda parwīam jārufusi un tas wifš no nelabā ehdeena: tadehl gan leekot putrajū heeputrai fartupekus šahē — neehdama, kassju nedjerot, lai bodot tehju u. t. l.

Meerigo wihreešču nodalā tahds kurlmehms reiš nodawees behruu špehlu leetinu pagatawoidānai. Zits jauru deenu parwada pee šwehteem rakstēm. Barons S. wifu deemu zenīčas škaidrot aplahrejeem Motus grahamu. Zits stundam ilai „špehlē” flaweres, ziti kawē laiku pee biljarda, ziti laja. Dāšči deenam ilgi nearstahj gultu un jārūtinajūšhees jem seegs šhehē jany jeju.

Nemeerigo nodalās ir nomasus no žitām ehlam, šehpjas ilai, galds. Augstās sehtas eewebješo behruu 2 alas, šho nodalu eemihneeku pastahjawanās weetas. Kluhdāni, ja eedomajas, ta šhāis ehšās walda trofūis un nemeers. Dāšheem te pirmā instanže pee eekluščanas slimnizā, lai pahrelečinatos par winu šimības gaitu. Un tad ta dala, kura brijheem apdraud žitus un jawi. Te eewetotee ari no teejas. Dāšči no wineem jau wešeli, ari no žetuma joda brijwi. Bet atwešelojotees 2 gadi jopawada slimnizā ahrštu pahrbaidē.

Nemeerigo wihreešču nodalā dāudži dodās pretim eewahzejeem, kuhdi papiroju. Dāšči mihš štipri špeest rofu, pat gruhti malā tikt. Rahds eewepraja drehbes, jo jabrauzot mahjup. Otrs šehlojas par algas neišmaksāšanu. — „Solotom” lai maksajot, jo darbs eejot pirmškara darbs. — „Kas buhs, waj mani laidis ahrā waj ne? Suhdeščos augstakai walbīšanai! Te tur mani tā lopu, mironeem leek blakus gulet, ehdeenā žilweku gala, tuwumā naw naweena bīhwa radijuma”. Tas no teejas eewetotais, pašrahdojis nošegumu ar žilweša upuri. Wjiz ir weens no drauimigateem šimajem. Naktis winam ušgehrēj špaidu krehlu. Špaidu krehlā tahds šheeb: „Galo, atšuhst man aewo jabrauz, dāudš; kava gabjeens Austrijā jaiškel kalnūs, šalmūs; — regulatorš štrahda labi!”

Nemeerigā jeeweešču nodalā ir trofūnaina. Gadaš, ta slimnezes mehģina behģt, meklē šheju pašmahwibā waj negaidot ušbruht lahdam šlimn. Mūhs ušrūnā franžiski tahda stalta dama. Bet tuhlii pahreēt uš tahdu žitu walodu, pehdigi rimajam wahjizli un latwiski. Wina pahrwalda wairakas walodas, winās teekime — mihšētibā, to ari tuhlin atklahj. Eeweeetes impuščwatas, winu nemeers špehģigafs par wihreešču. Teetas it tā eewete faudējūši wairak no žilweģigā jātīšmes weida un tadehl tās leetas „trahsolas”. Šaudeta ari peeklahģiba un jārūnā wina neaprobeščotaka neļā wihreētis.

Šwehtku deenu gaidās naw šweščas ari slimneeteem. Tā ween leetas, ta ari papiroju, to pašneeks šimajam, wināš janem tā šwehtu dahwanu. Bei fahrejeem šwehtkeem ir ari ahrlahrejei. Teē buhtu wifš tee jaeščanas „walari” šlimnizās šahē uš preeščnejeumeem. Par teem jūšimo jau deenam eewreščē, gaidot teatri waj konzertu. Teetri ar humoru hauda leeku peekričanu, mašaf wofals konzerts, toteer škanu wilneem dāudži bīhwo šhdi wairakas beenas. Pehbejā laitā notifikušas wairakas šinošrahds, kuras šlimee nošfatas ar leeku jājūšimu. Dāšheem pehģ šrahdem atkauta deģa, tee deenam ilgi nerimītas par to stahstīt. —Inš.

Ilustretais

„Jaunako Sinu”

peelikums 9. janari 1926

Blakus slimniekiem tur pat ari šāda veida reklama

Komponiste Lužija Garut, kuras kompozīciju wafars 11. janwari fonserwatoriā.

Upaščā: Damu apawu modes 1926 gadā.

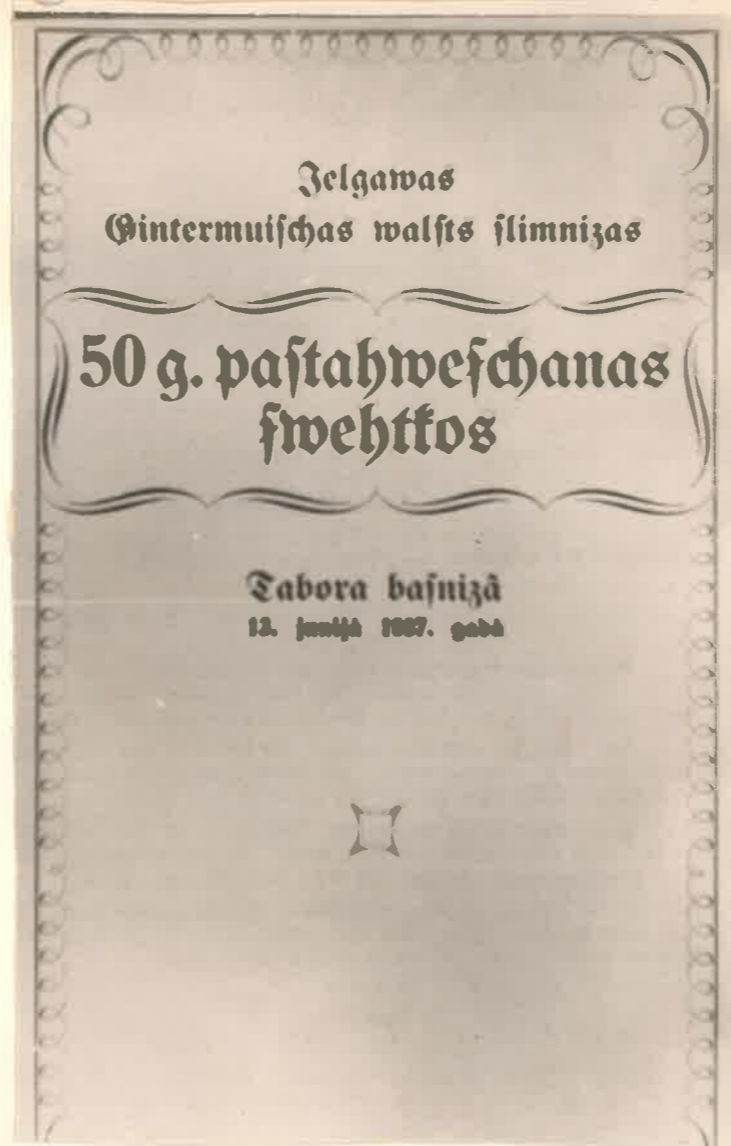
Slimnīcas vārtu greznojums svētku laikā 1937. gadā.

Jelgavas Ģintermuižas slimnīcas 50 gadi

Jelgavas Ģintermuižas vājrātīgo slimnīcas 50 g. pastāvēšanas svinības vakar ievadīja ar garīgu aktu slimnīcas Tabora baznīcā, piedaloties arhibīskāpam Dr. T. Grīnbergam. Aktu kuplīnāja slimn. koris un orķestris. Svinību laikā daļa nolika slimnīcas sarkojumu zālē. To ievadīja slimnīcas līgādīgais dir. Dr. Neiberģs ar pārskatu par slimnīcas izveidošanos un darbību. Pēc pārskata veselības dep-ta dir. Dr. O. Aik's nodeva sveicienus no tautas labklājības ministra Rubuļa un tieslietu ministra Apsīša. Svinību dalībnieki nosūtīja valsts prezidentam Dr. K. Ulmanim apsveikšanas telegrammu. Slimnīcas vecākais ārsts Dr. R. Verners sniedza pārskatu par slimnīcas darbu un darba terapijas nozīmi un lētošanu pie slimniekiem, bet Dr. med. V. Nikolajevs referēja par šizofrenijas jautājuma nozīmi. Sekoja daudzi apsveikumi. Viesiem pateicās slimnīcas direktors. Pēc akta svinību dalībnieki iepazīnās ar slimnieku rokdarbiem Rija redzami glīti sievietu rokdarbu izstrūvumi, gleznas un citi priekšmeti — pat paštaistli skārda naži un mūķizeri. Svinības noslēdza teātra izrāde „Skroderdienas Silmačos” slimnīcas darbinieku izpildījumā. G.

Svētku galdi

Svētku galdi darbiniekiem, klāti 14.nod.augšstāvā.

Godā viesu svētku galdi direktora K. NEIBERGA dzīvoklī, Baltā mājā.

14-tā nodaļā klāti svētku galdi

—5—

Ģintermuižas slimnīca.

(1887.—1937. g.)

Ģintermuižas slimnīca ir divu atsevišķu iestāžu savienojums, kas atradās blakus un ko šķīra vienu no otras tikai ceļš jeb iela. Kaimiņu attiecības bija pat vēl lielākas, jo „Tabora“ saimniecības ēkas un baznīciņa ar kapiem arī atradās otrpus ceļa. Slimnīca atrodas Jelgavas pilsētas robežās, tās nomalē. Robežu nezinātājs varētu arī teikt, ka tā atrodas ārpus pilsētas, netālu no Syētes upes, tuvu pie Jelgavas.

Lai gūtu labāku pārskatu par slimnīcas izcelšanos, izveidošanos un pašreizējo stāvokli, mums jāvērs skats pagātnē. *)

Vājprātīgo apkopšana slimnīcās ir vispārīgi samērā jauna; vēl jaunāka tā ir Latvijas teritorijā un Krievijā, pie kuņas mēs agrāk piederējām. Kā agrāk varēja iztikt bez vājprātīgo iestādēm, tas mums tagad tā pagrūti saprotams un vēlākām paaudzēm tas būs pavisam nesaprotams.

Pirmos soļus vājprātīgo apgādāšanā ar slimnīcām Krievijā spēra 1775. gadā, kad atsevišķās gubernās nodibināja vispārīgā gādniecības kolēģijas, kuņām arī uzlika par pienākumu ierīkot vājprātīgo iestādes. Kaut kāda nodaļa vājprātīgiem tiek atvērta 1776. gadā Novgorodā. 1810. gadā tādu ir jau 14 pa visu lielo valsti.

Arī Vidzemē radās tāda vispārīgā gādniecības kolēģija ar uzdevumu dibināt slimnīcu, un 1810. gadā vajadzēja it kā būt arī nodaļai priekš vājprātīgiem. Tomēr pirmās ziņas par vājprātīgo apkopšanu iestādē ir tikai no 1824. gada — Aleksandra Augstumu slimnīcā. Kurzemē uz 1864. gada 1. janvāri atrodas vispārīgā gādniecības slimnīcā Jelgavā 15 vājprātīgi, 1869. gadā 24. Pieprasījums pēc vietām ir tik liels, ka psihiatriskā nodaļa jāpaplašina, un beidzot tā dabū 100 gultas. Te mēs redzam, cik ārkārtīgi niecīgos apmēros par vājprātīgiem tika gādāts un kādā gausā tempā attīstījās slimnīcas. Vājprātīgo ievietošana Kurzemes vispārīgā gādniecības slimnīcā bija savienota ar ārkārtīgi lielām pūlēm un ilgu gaidīšanu, slimo piederīgiem nolaidās rokas un tie no ievietošanas mēģinājumiem, cik vien varēja, atteicās, un tomēr vēl neilgi priekš kaŗa slimnīcā pierakstīto kandidātu skaits grozījās ap 400 un pāri par to.

Apmēram tāds pats stāvoklis šai ziņā bija visā valstī. Lai izklūtu no kļūmīgā stāvokļa, kopš 1844. gada sanākusi komisija pie Iekšlietu ministrijas un lēmusi par slimnīcu dibināšanu lielākiem apgabaliem pa vienai. Pa vairākiem gadiem reizi sanākusi komisija, gan lēmusi, bet viss palicis uz papīra, kaut arī nodomi bijuši visai šauri. Piem., Kurzemei, Vidzemei un Igaunijai

kopā bijis domāts celt vienu slimnīcu ar 125 (!) gultām: Vidzemei 63, Kurzemei 35 un Igaunijai 27 gultas. Tomēr arī tas palicis nereālizēts. Vienīgais solis uz priekšu bijis tas, ka komisija beidzot nolēma celt visām 3 gubernām vienu slimnīcu Rīgā ar 250 gultām. Laiks gāja, un viss palika uz papīra.

Beidzot pagājušā gadu simteņa otrā pusē lietas sāka kustēties un psihiatrisko slimnīcu jautājums sāka — kaut pamazām — tomēr raisīties.

1862. gadā Rīgā, pirmā direktora Dr. Brutzeras pūliņu un iniciatīvas dēļ, parādījās Sarkankalna slimnīca, sākumā, protams, visai šauras apmēros. 1881. gadā radās Tērbatas psihiatriskā klinika. 1903. gadā Sēvaldē pie Tallinas uzcēla slimnīcu ar 400 gultām. 1907. gada janvārī atveŗas slimnīca Strenčos ar 128 gultām; šis skaits vēlāk palielināts līdz 330. Cik man zināms, padomā bijis to paplašināt līdz 800 gultām.

Par Kurzemi jau minējām. Tur, sākot ar 1864. gadu, pamazām izveidojās vājprātīgo nodaļa pie vispārīgā gādniecības slimnīcas ar 100 gultām. Beidzamos priekškaŗa gados tur atrodam 100—115 slimniekus.

Priekš kaŗa vēl atrodam vājprātīgo nodaļu pie Liepājas pilsētas slimnīcas ar 20—25 gultām. Pašreiz tur ir ap 70 gultu.

1890. gadā atvērta vājprātīgo nodaļa arī pie Kuldīgas pilsētas slimnīcas ar apm. 25 gultām, bet to priekškaŗa gados slēdza.

1886. gadā sasāpējušam vājprātīgo apgādāšanas jautājumam sāka piegriezt savu vērību Kurzemes mācītāju sinode un nolēma dibināt iestādi epilēptiķiem, dementiem un plānprātīgiem. Mācītāji vislabāk pazīst savu draudžu priekus un bēdas, jo viņiem jāstāp savā darbā ar dzīves pabērņiem. Mācītāji redzēja, kādos necilvēcīgos apstākļos dažkārt atrodas cilvēki, kaut arī vājprātīgi. Mācītāji savā draudzē bieži redz, kur, tā sakot, kurpe visvairāk spiež.

Jaundibināmās iestādes organizēšanas darbu uzticēja mācītājam Katerfeldam. Jāsaka, ka darbs bija nodots istā vīra rokās. Gods kam gods nākas! Kā tas man no nostāstiem zināms un no rezultātiem redzams, mācītājs Katerfelds savā darbā ielicis visu savu sirdi, visus savus dvēseles spēkus, visu savu mīlestību un laiku. 1887. gada 22. maijā (v. st.) atklāj Tabora iestādi pie Jelgavas ar 15 gultām un pirmajā dienā uzņē 2 slimniekus. Sākumā iestāde mitinās irētās telpās, bet jau 1889. gadā tai ir iespēja iegūt savus grunts-gabalus un savu zemes platību. Pacēlās viena māja pēc otras, kā slimnieku nodaļas, tā saimniecības ēkas. Jāņem vērā, ka darbu veica ar visai aprobežotiem līdzekļiem, tos vācot ziedojumu veidā un ar kollektēm Kurzemes draudžu baznīcās.

Slimnieku nodaļas ir gan no arhitektoniskā viedokļa vienkāršas, iekšējās iekārtas ziņā visai primitīvas, tomēr vājprātīgo apgādāšanā tas ir liels ieguvums. Sasāpējušais vājprātīgo novietošanas jautājums jau no paša sākuma spiestin spieda jaunnodibinātajā iestādē uzņemt arī vājprātīgos vārda pilnā nozīmē. Ista tiesības uzņemt iestādē arī akūtus gara vājus Tabors gan ieguvis 1898. gadā. Aprobežoto līdzekļu dēļ medicīniskā uzraudzība atradusies apriņķa ārsta rokās, kas tur ieradies laiku pa laiku. Isto vadību un kārtošanu uz saviem pleciem nesa mācītājs Katerfelds. Tikai vēlākos gados viņš dabū palīgā ārstu psihiatru

— 6 —

Dr. K. NEUBERGA

Dr. K. NEUBERGA
Arsts

Ģintermuižas slimnīcas direktora
gadu slimnīcas darbības pārskats

kaimiņos — no Kurzemes bruņniecības dibinātās iestādes. Gultu skaits Taborā pamazām pieaug līdz 225—250, un priekš pasaules kaŗa atrodam tur novietotus ap 300 slimniekus.

1900. gadā nāk Kurzemes bruņniecības lēmums ķerties pie jaunas, modernām prasībām vairāk atbilstošas slimnīcas celšanas, un 1901. gada 1. janvārī (v. st.) tādu atklāj blakus Tabora iestādei ar vienu slimnieku nodaļu ar 20 gultām — it kā piedēkli pie Tabora. Bijusi doma šādu slimnīcu ierīkot Irlavā, slēgtā skolotāju semināra telpās. Laimīgā kārtā šis nodoms atmests, ievērojot toreizējā Sarkankalna slimnīcas direktora Dr. Tillinga iebildumus. Slimnīcai jāatrodas vietā, kur krustojas dzelzceļu līnijas, un netālu no pilsētas, lai slimnieku transports, slimnieku apmeklējumi un slimnīcas apgādāšana būtu parocīgāka. Irlava turpretim atrodas ap 19 km no Tukuma un no dzelzceļlīnijas.

Atklājot jaunajai iestādei piešķir nosaukumu: „Vājprātīgo iestāde pie Tabora“. 1902. g. tā dabū jaunu vārdu „Vājprātīgo iestāde pie Jelgavas“ un tikai 1907. gadā vārdu „Ģintermuiža“.

Par pirmo direktoru ieceļ labu sava aroda pratēju psihiatru un neurologu Dr. med. Hermani Hildebrandu. Viņam arī uzticēja visus slimnīcas celšanas, izveidošanas un organizēšanas darbus, ko viņš arī godam veica. 1902. g. atveŗ jaunu nodaļu nemierīgiem slimniekiem ar 20—30 gultām. 1904. g. paceļas atkal viena ēka mierīgiem slimniekiem ar 20 gultām. 1912. gadā radās jauna nodaļa ar 40 gultām nemierīgiem slimniekiem. Ēkas būvētas lietpratīgi, ar aprēķinu, ka tur var novietot pilnīgi vājprātīgus cilvēci. Kā liels direktora Hildebranda nopelns jāuzlūko diezgan jaukā slimnīcas parka izveidošana, kur atrodas dažādas koku un krūmu sugas un pasugas. Padomā bijis slimnīcu paplašināt līdz 600—700 gultām. Tad kopā ar Tabora 250—300 gultām un vispārīgā gādniecības slimnīcas 100 gultām Jelgavā būtu bijis vietas vairāk kā 1000 vājprātīgiem. Pasaules kaŗš šo attīstību pārtrauca.

Kaŗa laikā kā viena, tā otra iestāde bija palikušas bez līdzekļiem. Bruņniecībai noejot no skatuves, Ģintermuižas slimnīca bija palikusi bez apgādnieka. Privātajiem ziedojumiem un kollektēm baznīcās izsikstot, bez līdzekļiem bija palikusi arī Tabora iestāde. Tamdēļ kā vienu, tā otru 1920. gada 15. janvārī pārņēma Latvijas valsts. Ģintermuižas slimnīca ir jau korroborēta uz Tautas labklājības ministrijas vārdu, Tabora daļai vēl šis formālītātes nav izdarītas.

1921. gada 1. aprīlī abas iestādes apvienojās vienā vadībā.

Kaŗa laikā slimnieku skaits bija ievērojami samazinājies. Pirmkārt ļoti apgrūtināto transporta apstākļu dēļ, otrkārt lielās slimnīcas iemītņieku mirstības dēļ, kas visai nepietiekošās pārtikas dēļ bij sasnēgusi visai lielus apmērus. Man ir zināms, ka vienā no Latvijas vājprātīgo slimnīcām mirstība okupācijas laikā bija kādu laiku 13% mēnesī.

Samazinātais slimnieku skaits radīja iespaidu, ka vājprātīgo slimnīcu paplašināšanas jautājums vispārīgi vairs neeksistē, pat ir pilnīgi nogājis no skatuves. Bet sākot ar 1923., 1924. un 1925. gadu radās negaidīti arvien lielāks

pieprasījums pēc vietām. Ne jau tamdēļ, ka būtu radusies uzplūdi garīgā saslimšanā. Bet dzīves apstākļi ģimenēs, kā uz laukiem, tā pilsētās, bija grozījušies, un vājprātīgie traucēja pārējos ģimenes locekļus darbā un dzīvē. Pie dzīves atjaunošanas bija jāķeras ar lielāku sparū, un tamdēļ arī visi mēģināja atkratīties no liekēžiem un traucējumiem. Arī patriarchālais dzīves uzskats bija ņēmis citu virzienu, un vājprātīgie ar savām traucētājām piemērošanās spējām vairs nevarēja nekādi ierindoties jaunajos apstākļos un piemēroties ikdienišķīgajā dzīvē. Ar to jāreķinās, jo laika rats negriežas atpakaļ.

Lielais slimnieku pieplūdums un slimnieku apstākļu un līdz ar to viņu audzināšanas un disciplinēšanas pasliktināšanās nodaļu pārpildīšanas dēļ, spieda mūs padomāt par jaunu nodaļu celšanu. Valdība mūsu pamatotos motīvus arī ievēroja, un tā mums radās iespēja 1931. gadā atvērt jaunu nodaļu 60 gultām, kur gan tagad novietotas pagaidām 100, bet šis gultu skaits vēl aug.

Neskatoties uz jaunceltņi ar 60—100 gultām, visumā tomēr Jelgavā vājprātīgo gultu skaits samazinājies, salīdzinot ar slimnieku skaitu priekš kaŗa.

2 Tabora ēkas bija savu mūžu pārdzīvojušas un galīgi antihigiēnisko apstākļu dēļ tās vajadzēja kā nodaļas likvidēt. Vienā no tām pēc izlabošanas ierīkota noliktava, jo tādas slimnīcai pavisam nebija. No otras pēc kapitāla remonta izbūvēts ārsta dzīvoklis, jo arī tāds bija vajadzīgs. Tādā veidā slimnīcas Tabora daļa zaudēja ap 50 gultu. Vispārīgais gultu skaits Jelgavā samazinājās tālāk arī ar to, ka nācās slēgt neiespējamo higiēnisko apstākļu dēļ vispārīgā gādniecības slimnīcu Jelgavā ar apm. 100—115 vājprātīgo gultām.

Lielākas grūtības mums tagad slimnīcā dara sievietu nodaļas, jo tām nav nekādu jaunceltņu.

Svirīgs akts „Tabora” baznīcā.

Godā viesiem mielasts
Baltā mājā - direktora dzīvoklī.

5.

Jelgavas Ģintermuižas valsts slimnīcas
50 gadu pastāvēšanas svētkos
Tabora baznīcā, 13. jūnijā 1937. gadā.

Direktors Neiberģis, pārstāvji no slim. ministr.

Liturgijā, sprediķis - mācītājs

Draudze dzied vairākas dziesmas.

Ģintermuižas slim. darb. koris nodzied

"Kungs, tava mīlība" - A. E. Grella

Ģintermuižas slim. darbin. sekstets

"Lūgšana" - A. Jurjāna

Teātra zālē izrāde: R. Blaumaņa

"Skroderdienas Silmačos" dziesmu spēle.

Režisors Jelgavas latyb-bas akt. M. Vērdiņš.

Dirigents J. Zahovskis.

Izveidojies plašs koris, orķestris, kurā plaši
 piedalās iestādes darbinieki, māšas un ārsti.

17 darbinieki izpilda atsevišķas lomas ar so-
lo un dueta dziesmām. Piedalās: V. Treilīha, M. Gai-
lis, K. Eltermanis, B. Svānberģis, Ž. Šucs, E. Sirmā, L.
Gailis, A. Šteins, P. Neimanis, A. Gleško, O. Ratfelders,
I. Roze, V. Lieknis, E. Fricka, H. Mickēvičs, A. Kal-
niņš.

4.

Ģintermuižas slimnīcas 50 gadu jubilejas
svinības 1937. gadā.

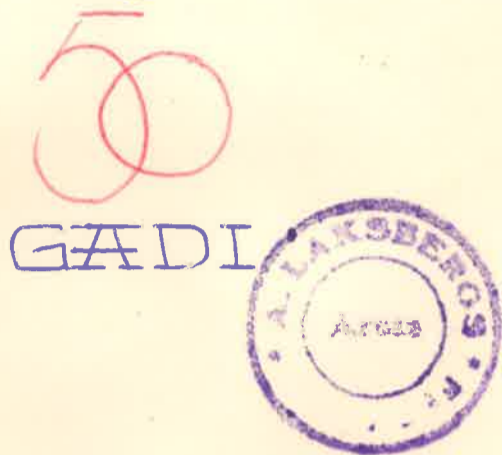
Svinībās piedalījies personīgi, kā Daugavpils
psihiatriskās slimnīcas direktors. Bez visām ofi-
ciālām svinībām un svētku sarīkojuma, pašdarbības
uzvedumiem un svētku mielasta, palika labas atmi-
ņas.

Man nav īsti skaidri zināms, vai ministrija
atvēlēja kādas summas sarīkojumam, vai summas zie-
dojumu veidā no kolektīva un iestādes reprezen-
tācijas naudām, bet jāsaka - svinības bija plaši
un grezni rīkotas. Bez svinīguma un jaukās izrā-
des - R. Blaumaņa "Skroderdienas Silmačos", kas tika
sniegta kā muzikāla komēdija ar darbinieku kora,
solo dziesmām un orķestra līdzdalību. Bija redzams,
ka sagatavošanā bija piedalījušies ne tikai zemā-
kais medicīniskais personāls, bet arī ārsti un ad-
ministrācija.

Bija daudz pārstāvju no Valsts pārējām psi-
hiatriskajām slimnīcām. No ministrijas, Jelgavas
vietējām organizācijām un plašu līdzdalību no
iestādes darbiniekiem un viņu tuviniekiem. Bez tam
personīgi draugi, radi un paziņas iestādes direk-
toram Dr. K. Neiberģam. Starp apsveikumiem bija ne
tikai daudz sirsnīgu vārdu un novēlējumu, bet arī
veltes. Visu neatceros. No Daugavpils bija liels,
grezns albūms ar slimnīcas skatiem un ilustrāci-
jām no slimnieku dzīves.

Dr. A. Laksberģis

JELGAVAS ĢINTERMUIŽAS

Jelgavas Ģintermuižas slimnīcas
50 gadi.

(Jelgavas Ģintermuižas Valsts slimnīcas
50 gadu pastāvēšanas svētki 13. jūnijā
1937. gadā)

Jelgavas Ģintermuižas vājprātīgo slimnīcas 50 gadu pastāvēšanas svinības ievadīja vakar ar garīgu aktu slimnīcas Tabora baznīcā, piedaloties arhibīskapam Dr. F. Grīnbergam. Aktu kuplīnāja slimnīcas koris un orķestris. Svinību laicīgā daļa notika slimnīcas sarīkojumu zālē. To ievadīja slimnīca ilggadīgais direktors Dr. Neibergs ar pārskatu par slimnīcas izveidošanos un darbību.

Pēc pārskata Veselības departamenta direktors Dr. O. Alks nodeva sveicienus no Tautas labklājības ministra Rubuļa un tieslietu ministra Apsīša. Svinību dalībnieki nosūtīja valsts prezidentam Dr. K. Ulmanim apsveikšanas telegrammu. Slimnīcas vecākais ārsts Dr. R. Verners sniedza pārskatu par slimnīcas darbu un darba terapijas nozīmi un lietošanu pie slimniekiem. Dr. med. V. Nikolajevs referēja par šizofrēnijas jautājuma nozīmi. Sekoja daudzi apsveikumi. Viesiem pateicās slimnīcas direktors. Pēc akta svinību dalīb-

nieki iepazīnās ar slimnieku rokdarbiem. Bija redzami glīti sieviešu rokdarbu izšuvumi, gleznas un citi priekšmeti, pat paštaisīti skārda naži un mūķizeri. Svinības noslēdza teātra izrāde - "Skroderdiepas Silmačos", slimnīcas darbinieku izpildījumā.

Pārstāvju pieņemšana notika "Baltā mājā" - direktora Dr. K. Neiberga dzīvoklī. Pārrunas starp daudzajiem pazīstamiem un draugiem. Pēc oficiālās daļas - pusdienas ar tostiem norita privātā dzīvoklī.

Vakara programma norita iestādes sarīkojumu zālē ar modernu skatuvi, uz kuras uzveda lūdzu. Pēc sarīkojuma laudis izklīda gan pa zāli, parku, privātiem dzīvokļiem un nodaļām.

Pašas zāles telpas bija pašauras un nevarēja uzņemt visus apmeklētājus. Pēc sarīkojuma norita dejas liela orķestra vadībā. Zālē bija klāti nelieli galdiņi, kurus greznoja tortes un maizītes, tēja un vīna kausi.

Jaunajā nodaļas ēkā - agrākajā 14., otrā stāvā plašajās slimnieku telpās bija slimnieku rokdarbu izstāde, atpūtas telpas un gari galdi svinību dalībniekiem - darbiniekiem. Arī vakariņu galds bija klāts viesiem, pārstāvjiem direktora privātā dzīvoklī.

Mūsu nelielā pazīšanās tomēr atrada labu saprašanos un iznāca, ka direktors Dr. R. Neibergs

turējās vairāk manā tuvumā. Tad nu mums krita smagais uzdevums pabūt visur un uzturēt kontaktus ar visiem svētku dalībniekiem. Tā nu stāigājām pa dažādām telpām. Ja nu arī vakarā vairāk svinīgi oficiāla nokrāsa bija pie viesiem direktora privātdzīvoklī un dejas zālē, tad tomēr jāatzīst, abi jutāmies brīvāki taisni darbinieku vidū 14-tās nodaļas svinību maltītē. Valdīja ne tikai vispārēja omulība, čalas, smieklī un dziesmas, bet bija jāpriecājas par kolektīva labo sadraudzību un satiecību, neredzot lielu starpību darbinieku starpā starp zemāko un augstāko priekšniecību.

Drīzāk jāsaka, disonansi ienesa apkalpotāji - viesmīļi, kas stīvi frakoti apkalpoja galdus un šim nolūkam bija nonomāti, no vietējās ēdienu un dzērienu organizācijas.

Kā parasts svinības ievēlās savā omulībā. Bija tālu pāri pusnaktij, kas viesi sāka izklīst un doties mājup.

50 gadu jubileja iestādei Ģintermuižā bija atzīmēta un nosvinēta.

75

-9-

6. X 1962.

Dr. Silamikele lasa vēsturisko pārskatu

Svētku vakarā

Pagājušo sestdien Jelgavas republikāniskās psihiatriskās slimnīcas kolektīvs atzīmēja šīs ārstniecības iestādes 75 gadu jubileju. Slimnīcas plaša saime bija pulcējusies 2. vidusskolas zālē.

Par izaugsmi 75 gadus pastāstīja ārsts b. Silamikele. Ar patīkamām ziņām no Rīgas bija ieradies Veselības aizsardzības ministrijas pārstāvis. Nodevis sveicienus, viņš nolasija ministra pavēli par apbalvojumiem. Goda rakstus un pateicības saņēma virkne darbinieku: b. b. Duce, Ulmane, Steinerts,

Zahovska, Krauze, Hercmanis, Lubeja, Ansone, Laksbergs, Saltups.

Ar galvenās ārstes pavēli tika atzīmēti arī b. b. Būnera, Granīta, Laksbergas, Starikovas, Ukšes, Andžānes, Aiztīreles, Auziņas, Akones, Aizpures, Apsītes, Andersones, Birzules, Bugna, Bolšteina, Dzelmes, Rubļevska, Horstes, Grīvertes, Judovinas, Ivanovas un citu ilggadīgais un pašreizējais darbs.

Partijas un izpildkomitejas vārdā jubilārus apsveica LKP pilsētas komitejas sekretārs b. Gura, izpildkomitejas priekšsēdētājs b. Grauds un veselības aizsardzības nodaļas vadītājs b. Dzirkalīs. Apsveikt bija ieradusies arī no Kauņas, Rīgas un Strenču psihiatriskajām slimnīcām, republikāniskā psihiatriskā dispansera, no Jelgavas pilsētas slimnīcas, Ārstu zinātniskās biedrības Jelgavas nodaļas, prettuberkulozes dispansera, medicīnas darbinieku arodbiedrības pilsētas komitejas, bērnu slimnīcas un psihiatriskās slimnīcas pensionāru pārstāvji.

Telegrāfiski sveiceni un panākumu vēlējumi bija saņemti no GAP 98. aptiekas, ātrās medicīniskās palīdzības stacijas, «Ziedkalnes» invalīdu nama, sanitāri epidemioloģiskās stacijas, remontu un celtniecības pārvaldes kolektīviem, kā arī no ārsta pensionāra b. Berga.

Savus pensionārus slimnīcas kolektīvs svētku vakarā sveica ar krizantēmām.

Jubilejas svinību dalībnieki noklausījās Rīgas medicīnas darbinieku nama pašdarbības priekšnesumus.

V. Ziediņa

Psihiatriskajai slimnīcai 75 gadi

Jelgavas republikāniskā psihiatriskā slimnīca dibināta 1887. gadā. Baltijas valstīs, kas toreiz iekļāvās cariskās Krievijas sastāvā, veselības aizsardzības lietas kārtoja pēc Krievijas likumiem. Arī garīgi slimo apgādība norisa pēc tā paša principa.

Jelgavas psihiatriskās slimnīcas dibināšana saistās ar trim personām — profesoru I. Baļinski, mācītāju L. Katerfeldu un ārstu H. Hildebrandu. Profesors I. Baļinskis bija ievērojams krievu psihiatrs, kas 1857. gadā nodibināja Krievijā pirmo psihiatrijas katedru un 1867. gadā uzbūvēja Krievijā pirmo psihiatrisko kliniku. Kad Baltijas muižniecība nolēma «saviem» grūtdieniem dibināt «anstalt», tad prof. Baļinskis 1872. gada martā ieradās Jelgavā un apskatīja Ģintermuižu, resp. tagadējo slimnīcas teritoriju. Profesors atzina, ka vieta ir izdevīga garīgi slimo novietošanai.

So pasākuma realizēja mācītājs Ludvigs Katerfelds. Tā 1887. gadā tika nodibināta «Tabora» iestāde Jelgavā. Ar L. Katerfelda vārdu saistā diakenistu kustība, medicīnas māsu kadru rašanās Jelgavā un visā Kurzemē. Jelgavas Tabora dibināšana bija «dievam patīkama». Slimnīcas darbības pamatā galvenokārt bija reliģija. Ārsts ieradās kā viesis tikai svētdienās.

1901. gadā izveidojās Ģintermuižas slimnīca — tā iestādes daļa, kas atrodas aiz sarkano ķieģeļu sētas. Šis žogs krasi norobežoja Taboru, «dievam patīkamo anstaltu», no pārējās pasaules.

Ģintermuižā darbojās Dr. med. H. Hildebrands. Ēkas tika celtas pēc tā laika prasībām kā atsevišķi paviljoni. Uzņēma visa veida garīgi slimos. Ārstēšana notika pēc tā laika medicīnas sasniegumiem.

1921. gadā Taboru un Ģintermuižu tika apvienotas. Ap 1930. gadu ārstēšana notika jau ar aktīvo terapiju.

Vācu okupācijas smagajos gados slimnīca smagi cieta. Iznīcināja ēkas, Inventāru un nošāva 425 slimniekus.

Daudz pūļu un laika prasīja ēku atjaunošana. Pēc kara gados slimnīca paplašinājusies.

Tagad Jelgavas republikāniskajai psihiatriskajai slimnīcai ir vairākas automašīnas, Rentgena un zobārstniecības kabineti, moderna aptieka, fizkabinets, liels štats dažādu ārstu-konsultantu. Katru dienu katrs slimnieks un personāla loceklis jūt partijas un valdības nemītīgās rūpes par darblaužu veselības aizsardzību.

75 gadu jubileju slimnīcas kolektīvs atzīmēs 6. oktobrī.

A. Laksbergs, ārsts

SLIMNĪCAI 75 GADU JUBILEJA

— 10. —

Apsveic Ministrijas pārstāvis.

Dr. Z. SOČNEVA
apsveic no Rīgas
psihiatr. slimnīcas

Apsveic zobu tehniķis
Sičikovs part.-sekretārs
no Pilsētas slimnīcas

Apsveic sanitārs penzionārs
A. Rugins.

Apsveic Jelgavas Veselības nod.
vadītājs Dr. Dzirkals.

Apsveic Strenču slimnīcas
direktors Dr. L. Samoilenko.

Jelgavas Arstu biedrības pārstāvji
Dr. Kinbers un Dr. Stepanovs apsveic
pasniedzot psihiatra Baļinska ģimetni.

God. b.

Jelgavas republikāniskās psihiatriskās slimnīcas kolektīvs lūdz Jūs pagodināt ar savu klātbūtni slimnīcas

75 GADU JUBILEJAS SVINĪBAS

š. g. 6. oktobrī pulksten 18.00 II vidusskolā Andreja Upīša ielā 44.

PROGRAMMĀ:

1. Referāts.
2. Apsveikumi.
3. Koncerts.

RĪCĪBAS KOMITEJA

SVĒTKU „75” ŠVINĪBAS

Skata aktu zālē.

Gatavo krizantēmu ziedus apsveikumam penzionāriem, med.māsas: A.Reinsone, Medne, Treija.

Applaudz pensionāru - grāmatvedi K. Treilichu.

Penzionāri saņem ziedus.

Penzionāri ar ziediem.

GOD. BIEDRI

GALDA KARTE

Jelgavas republikāniskās psihiatriskās slimnīcas kolektīvs lūdz Jūs pagodināt ar savu klātbūtni slimnīcas

75 GADU JUBILEJAS MIELASTU

š. g. 6. oktobrī pulksten 21.00 kafējnicā, Svētes ielā.

RĪCĪBAS KOMITEJA.

23. Upogrāfiņa Jelgavā 1982. g. Pasūt. 3135 200 JT 25093

GINTERMUIŽAS SLIMNĪCĀS

75
GADU
JUBILEJA

Gintermuižas 75- gadu jubileja.

Netikai katrai operai, bet arī atsevišķiem notikumiem mēdz būt sava uvertūra.

Ja laiks ir apritējis, tad 75 gadi pienāk un paiet, neatkarīgi no tā, vai tos atzīmē vai nē.

Slimnīču jubilejas, kā Gintermuižas 50 gadus atzīmēja 1937. gadā, bet arī jaunākos laikos atzīmēja Rīgā "Aleksandra Augstumi" 130 g. un Strenči savu 50-gadu jubileju. Nebija nekādu šaubu, ka Gintermuižas slimnīcas 75 g. jubileju jāatzīmē. Par to bija visi vecie tā arī jaunie darbinieki, administrācija un arī Ministrija. Cits jautājums bija: kad, kur un kā.

Visupirms smags jautājums bija telpu trūkums, otrkārt, smagi jautājumi, kā aktu rīkot, kādus viesus aicināt. Paredzētā laikā, tad kad slimnīcai iznāca jubileja, skaitot no dibināšanas 1887.g. 22. maija vecā stila - goda diena iznāktu 3. jūnijā. Šis laiks bija neizdevīgs pirmkārt vasaras atvaļinājumu dēļ, ārstu kursu dēļ, tamdēļ atlika uz rudenī un pēc daudzo mēnešu lielās gudrošanas nozīmēja 6. oktobrī, rudenī.

Nolēmts aktu svinīgo ar Goda prezīdiju noturēt svinīgās telpās Jelgavas II Vidusskolas lielajā zālē, kur ir plašas telpas, laba skatuve un pēc svinīgā akta kopējas vakariņas rīkot Jelgavas Auto ostas atsevišķā namā ēdnīcā-kafejnīcā pret ielūgumiem.

Īsumā jāpiezīmē, kā personīgi bija kādas donu starpības ar galveno ārstu, tamdēļ mani arī neaicināja kā medicīnas vāsturnieku minētā svinīgā aktā nolasīt slimnīcas vāsturi- kroniku, lai gan manā rīcībā bija visplašākie materiāli. Šo uzdevumu veikt lūdza Dr. Smiti, tad Dr. H. Balodi, kas aiz solidaritātes atteicās. Tad labprāt uzņēmās arvien izpalīdzīgā Dr. Silamiķele, kura tad arī pie manis griezās pēc materiāliem, ko augstprātīgi aiz daļiem tehniskas dabas apstākļiem atteicu.

-12-

Svētku vakarā

Pagājušo sestdien Jelgavas republikāniskās psihiatriskās slimnīcas kolektīvs atzīmēja šīs ārstniecības iestādes 75 gadu jubileju. Slimnīcas plašā saime bija pulcējusies 2. vidusskolas zālē.

Par izaugsmi 75 gados pastāstīja ārste b. Silamiķele. Ar patīkamām ziņām no Rīgas bija ieradies Veselības aizsardzības ministrijas pārstāvis. Nodevis sveicienus, viņš nolāsīja ministra pavēli par apbalvojumiem. Goda rakstus un pateicības saņēma virkne darbinieku: b.b. Ducmane, Ulmane, Steinerts, Zahovska, Krauze, Hercmanis, Lubeja, Ansons, Laksbergs, Saltups.

Ar galvenās ārstes pavēli tika atzīmēti arī b.b. Bunera, Granita, Laksbergas, Starikovas, Ukšes, Andžānes, Aiztīreles, Auziņas, Ākones, Aizpures, Apsītes, Andersones, Birzules, Bugina, Bolšteines, Dzemles, Rubļevska, Horstes, Grivertes, Judovinas, Ivanovas un citu ilggadīgais un pasaizliedzīgais darbs.

Partijas un izpildkomitejas vārdā jubilārus apsveica LKP pilsētas komitejas sekretārs

Gura, izpildkomitejas priekšsēdētājs b. Grauds veselības aizsardzības nodaļas vadītājs b. Dzirkalis. Apsveikt bija ieradusies arī no Kaunas, Rīgas un Strenču psihiatriskajām slimnīcām, republikāniskā psihiatriskā dispansera, no Jelgavas pilsētas slimnīcas, ārstu zinātniskās biedrības Jelgavas nodaļas, prettuberkulozes dispansera, medicīnas darbinieku arod-biedrības pilsētas komitejas, bērnu slimnīcas un psihiatriskās slimnīcas pensionāru pārstāvji.

Telegrafiski sveicieni un panākumu vēlējumi bija saņemti no GAP 98. aptiekas, ātrās medicīniskās palīdzības stacijas, "Ziedkalnes" invalidu nama, sanitāri epidemioloģiskās stacijas, remontu un celtniecības pārvaldes kolektīviem, kā arī no ārsta pensionāra b. Berga.

Savus pensionārus slimnīcas kolektīvs svētku vakarā sveica ar krizantēmām.

Jubilejas svinību dalībnieki noklausījās Rīgas medicīnas darbinieku nama pašdarbības priekšnesumus.

V. Ziedīņa.

Psihiatriskajai slimnīcai 75 gadi

Jelgavas republikāniskā psihiatriskā slimnīca dibināta 1887.gadā. Baltijas valstis, kas toreiz iekļāvās cariskās Krievijas sastāvā, veselības aizsardzības lietas kārtoja pēc Krievijas likumiem. Arī garīgi slimo apgādība norisa pēc tā paša principa.

Jelgavas psihiatriskās slimnīcas dibināšana saistās ar trim personām - profesoru I.Baļinski, mācītāju L. Katerfeldu un ārstu H.Hildebrandu. Profesors I.Baļinskis bija ievērojams krievu psihiatrs, kas 1857.gadā nodibināja Krievijā pirmo psihiatrijas katedru un 1867.gadā uzbūvēja Krievijā pirmo psihiatrisko kliniku. Kad Baltijas muižniecība nolēma "saviem" grātdieņiem dibināt "anstalti", tad prof. Baļinskis 1872.gada martā ieradās Jelgavā un apskatīja Ģintermuižu, resp. tagadējo slimnīcas teritoriju. Profesors atzina, ka vieta ir izdevīga garīgi slimo novietošanai.

So pasākumu realizēja mācītājs Ludvigs Katerfelds. Tā 1887.gadā tika nodibināta "Tabora" iestāde Jelgavā. Ar L.Katerfelda vārdu saistās duakonistu kustība, medicīnas māsu kadru rašanās Jelgavā un visā Kurzemē.

Jelgavas Tabora dibināšana bija "dievam patīkama". Slimnīcas darbības pamatā galvenokārt bija reliģija. Arsts ieradā kā viesis tikai svētdienās.

1901.gadā izveidojās Ģintermuižas slimnīca - tā iestādes daļa, kas atrodas aiz sarkano ķieģeļu sētas. Šis žogs krasi norobežoja Taboru, "dievam patīkamo anstalti", no pārējās pasaules.

Ģintermuižā darbojās Dr.m.d. H.Hildebrands. Ēkas tika celtas pēc tā laika prasībām kā atsevišķi paviljoni. Uzņēma visa veida garīgi slimos. Arstēšana notika pēc tā laika medicīnas sasniegumiem.

1921.gadā Taboru un Ģintermuižu tika apvienotas. Ap 1930.gadu arstēšana notika jau ar aktīvo terapiju.

Vācu okupācijas smagajos gados slimnīca smagi cieta. Iznīcināja ēkas, inventāru un nošāva 425 slimniekus.

Daudz pūļu un laika prasīja ēku atjaunošana. Pēc kara gados slimnīca paplašinājusies.

Tagad Jelgavas republikāniskajai psihiatriskajai slimnīcai ir vairākas automašīnas, Rentgena un zobārstniecības kabineti, moder-

75 gadu jubilejas vakara
p r o g r a m m a :

1. Svinīgā akta atklāšana -Dr.R.Ducmane
2. Svētuku referāts -Dr.I.Silamiķele
3. V A M pārstāvis
4. Partijas komitejas pārstāvis
5. Izpilkomitejas pr-tājs b.Fr.GRAUDS
6. Galvenās ārstes pavēle -Dr.R.Jansone
7. Rīgas psihoslimnā Galv.ārste-Dr.Z.Sočpeva
8. Strenču " " -Dr.Samoilenko
9. Daugavpils " "
10. Liepājas " "
11. Rīgas psihodispensera Galvenais ārsts
12. Tallinas psineirolog.sl-cas Galv.ārsts
13. Kaunas " " " "
14. Veselības aizsardzības nod.vad.Dr.Dzirkalis
15. Pils.apvien.slimnīcas Galv.ārsts Kleimanis
16. Ārstu zinātniskās b-bas pārstāvis Kinbers Romānovs
17. Medicīnas darbinieku ārodb-ba-Šitikovs
18. Slimnīcas pensionāru vārdā - Bugins
19. Telegramas - Odmanis

na aptieka, fizkabinets, liels štats dažādu ārstu-konsultantu. Ik dienu katrs slimnieks un personāla loceklis jūt partijas un valdības nemitīgās rūpes par darbaļaužu veselības aizsardzību.

75 gadu jubileju slimnīcas kolektīvs atzīmēs 6.oktobri.

A.Laksbergs, ārsts

"Zemgales Komunistā"

SLIMNĪCAI 80 GADU JUBILEJA

1967. gadā

27
Oktobris

Cienijamais biedri!

Jelgavas republikāniskās psihiatriskās slimnīcas administrācija, VK, partijas pirmorganizācija ielūdz Jūs piedalīties

JUBILEJAS SĒDĒ,

veltītai SLIMNĪCAS 80 GADU JUBILEJAI.

Sēde notiks Jelgavas Kultūras namā, Centrālajā laukumā 1 1967. gada 27. oktobrī plkst. 18.00.

Orgkomiteja

80

Ielūgums

TĀDA TAGAD IR KĀDREIZĒJĀ «ĢINTERMUIŽA»

Plašajai padomju medicīnai šī jubileja — 50 gadadiena, kopš V. I. Leņins parakstīja tiekrātu par veselības aizsardzības bezmaksas dienesta organizēšanu, veltītu no svarīgākajiem Lielās Oktobra revolūcijas iekarotajiem. Sagaidot šo dienu, gribās mest skatu atpakaļ mūsu slimnīcas vēsturē un psihiatriskās palīdzības attīstībā vispār.

No vecās, samērā mazās «Ģintermuižas» slimnīcas izaugusi psihiatriskā slimnīca ar 675 gultām, ar 10 nodaļām, kurās pateicoties bagātajam psihofarmakoloģijas arsenālam, tiek izvērsti plaši ārstniecības darbs, saistot to ar darba terapiju slimnīcas palīgsaimniecībā un darbnīcās, pamazām atgriežot dzīvē un sabiedrībā tūkstošiem slimnieku. 1964. gadā aprīlī tika nodibināta dispansera nodaļa, kura veic slimnieku ambulatorisku ārstēšanu, dod padomus slimniekiem darba un sadzīves jautājumu kārtošanā, veic plašu profilaktisko darbu. Dispansera nodaļas darbs paplašinās, tiek celta jauna dispansera ēka, lai tajā varētu atvērt, atbilstoši zinātnes attīstībai, vairākus jaunus kabinetus. Pagājušā gada rudenī atvērta dienas stacionāru ar 50 gultas vietām un speciālas ražošanas darbnīcas, kur mūsu slimnieki saņem kvalificētu bezmaksas medikamentozu terapiju, apgūst jaunus amatus, profesijas, reizē gūstot par savu darbu arī materiālo atbalstu. Šeit vēl viss ir tapšanas stadijā, mūsu nodomi ir tālu ejoši: jāpalīdz slimniekiem apgūt pēc iespējas daudzveidīgākus ražošanas procesus. Ar katru gadu mūsu slimnīcas laboratorijas nodaļa apgūst un ievieš darbā jaunākās klīniskās analīzes, cenšoties neatpalikt no Rīgas klīniskām slimnīcām.

cām. Je liels nopelns ir mūsu laboratorijas vadītājam ārstam S. Svareim. Šajās dienās darbu uzsāks jauns, moderns iekārtots elektroencefalogrāfijas kabinets. Tā iekārtošanā daudz iniciatīvas parādīja slimnīcas neiropatologs ārsts M. Joffe, medmāsa V. Klauša. Mūs visus spārno priecīga vēsts. Ar speciālu PSRS Ministru Padomes lēmumu tuvākajā laikā uzsāks celt jaunu modernu slimnīcas pilsētiņu ar 500 gultām, kur pēc jaunākajiem zinātnes un tehnikas atzinumiem iekārtotās nodaļās, kabinetos, speciālos ražošanas darbnīcu korpusos atgūs veselību slimnieki.

Līdz ar to mūsu slimnīca kļūs par vienu no lielākajām modernām iekārtotām slimnīcām republikā. Sos darbus pabeigs jau 1972. gadā.

Kāds vēl var būt lielāks pierādījums padomju veselības aizsardzības sistēmas pārākumam par kapitālistisko veselības aizsardzības sistēmu? Vai pirms 50 gadiem kāds no vecās «Ģintermuižas» medicīnas darbiniekiem varēja sapņot par tādu modernu ārstniecības pilsētiņas uzcelšanu?

Medicīnas darbinieku svētkos atzīmēsīm mūsu labākos darba darītājus: slimnīcas vecāko medicīnas masu I. Medni, kura 10 gadus diendienā veic atbildīgo medicīnas personāla audzināšanas darbu, koordināti palīdz visām slimnīcas nodaļām un cehiem to ražošanas un saimniecisko jautājumu risināšanā. Tāpat iemin slimnīcas inženieris N. Ipatovs, kas raugās, lai nepārtraukti darbotos slimnīcas sarežģītā aparatūra un nodaļu tehniskā iekārta. Nevarām atzīmēt ārstus, ilggadējos darbiniekus E. Smiļi, H. Balodi, J. Silamiķeli, pirmās nodaļas vecāko medicīnas mā-

Vecākā medicīnas masa Irēna Medne.

su Z. Prusakovu, medicīnas masas M. Suci, M. Strausu, S. Treļu, sanitārus O. Dzirneķli, K. Zahoviču, E. Mulduri, kā arī apsviekt visus pārējos medicīnas darbiniekus lielajā jubilejā.

I. Adamsons,
Jelgavas republikāniskās psihiatriskās slimnīcas galvenais ārsts

Psihiatriskajai slimnīcai 75 gadi

Jelgavas republikāniskā psihiatriskā slimnīca dibināta 1887.gadā. Baltijas valstīs, kas toreiz iekļāvās cariskās Krievijas sastāvā, veselības aizsardzības lietas kārtoja pēc Krievijas likumiem. Arī garīgi slimo apgādība norisa pēc tā paša principa.

Jelgavas psihiatriskās slimnīcas dibināšana saistās ar trim personām - profesoru I.Baļinski, mācītāju L. Katerfeldu un ārstu H.Hildebrandu. Profesors I.Baļinskis bija ievērojams krievu psihiatrs, kas 1857.gadā nodibināja Krievijā pirmo psihiatrijas katedru un 1867.gadā uzbūvēja Krievijā pirmo psihiatrisko kliniku. Kad Baltijas muižniecība nolēma "saviem" grūtdieņiem dibināt "anstalti", tad prof. Baļinskis 1872.gada martā ieradās Jelgavā un apskatīja Ģintermuižu, resp. tagadējo slimnīcas teritoriju. Profesors atzina, ka vieta ir izdevīga garīgi slimo novietošanai.

Šo pasākumu realizēja mācītājs Ludvigs Katerfelds. Tā 1887.gadā tika nodibināta "Tabora" iestāde Jelgavā. Ar L.Katerfelda vārdu saistās duakonistu kustība, medicīnas māsu kadru rašanās Jelgavā un visā Kurzemē.

Jelgavas Tabora dibināšana bija "dievam patīkama". Slimnīcas darbības pamatā galvenokārt bija reliģija. Arsts ieradā kā viesis tikai svētdienās.

1901.gadā izveidojās Ģintermuižas slimnīca - tā iestādes daļa, kas atrodas aiz sarkanā kriegļu sētas. Šis žogs krasi norobežoja Taboru, "dievam patīkamo anstalti", no pārējās pasaules.

Ģintermuižā darbojās Dr.m.d. H.Hildebrands. Ēkas tika celtas pēc tā laika prasībām kā atsevišķi paviljoni. Uzņēma visa veida garīgi slimos. Ārstēšana notika pēc tā laika medicīnas sasniegumiem.

1921.gadā Taboru un Ģintermuižu tika apvienotas. Ap 1930.gadu ārstēšana notika jau ar aktīvo terapiju.

Vācu okupācijas smagajos gados slimnīca smagi cieta. Iznīcināja ēkas, inventāru un nošāva 425 slimniekus.

Daudz pūļu un laika prasīja ēku atjaunošana. Pēc kara gados slimnīca paplašinājās.

Tagad Jelgavas republikāniskajai psihiatriskajai slimnīcai ir vairākas automašīnas, Rentgena un zobārstniecības kabineti, moder-

75 gadu jubilejas vakara
p r o g r a m m a :

1. Svinīgā akta atklāšana -Dr.R.Ducmane
2. Svētku referāts -Dr.I.Silamiķele
3. V A M pārstāvis
4. Partijas komitejas pārstāvis
5. Izpilkomitejas pr-tājs b.Fr.GRAUDS
6. Galvenās ārstes pavēle -Dr.R.Jansone
7. Rīgas psihoslimnā Galv.ārste-Dr.Z.Sočņeva
8. Strenču " " -Dr.Samoilenko
9. Daugavpils " "
10. Liepājas " "
11. Rīgas psihodispensera Galvenais ārsts
12. Tallinas psineirolog.sl-cas Galv.ārsts
13. Kaunas " " " "
14. Veselības aizsardzības nod.vad.Dr.Dzirkalis
15. Pils.apvien.slimnīcas Galv.ārsts Kleimanis
16. Ārstu zinātniskās b-bas pārstāvis Kinbers Romānovs
17. Medicīnas darbinieku ārodb-ba-Šitikovs
18. Slimnīcas pensionāru vārdā - Bugins
19. Telegramas - Odmanis

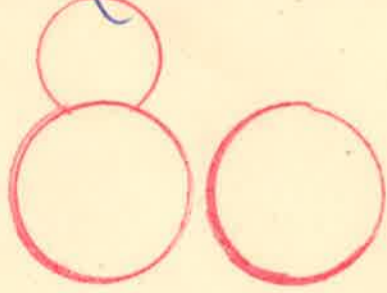
na aptieka, fizkabinets, liels štats dažādu ārstu-konsultantu. Ik dienu katrs slimnieks un personāla loceklis jūt partijas un valdības nemitīgās rūpes par darbaļaužu veselības aizsardzību.

75 gadu jubileju slimnīcas kolektīvs atzīmēs 6.oktobri.

A.Laksbergs, ārsts

"Zemgales Komunistā"

"GINTERMUIŽAS"

G A D I

1967. G. 27. X

GINTERMUIŽAS 80 GADI

Ģintermuižas slimnīca savu 75 gadu pastāvēšanas jubileju atzīmēja pirms pieciem gadiem.

1967. gadā, kad sakarā ar Lielās Oktobra revolūcijas 50 gadiem iestādēs bija paredzēts rīkot plašākus svētkus, mūsu iestādes vadība nolēma slimnīcas pastāvēšanas svētkus atsevišķi neatzīmēt, bet rīkot plašākus Oktobra svētkus, tos apvienojot ar slimnīcas 80 gadu pastāvēšanas svētkiem un izvēršot svinības plaši ar ielūgtu viesu piedalīšanos. Lai gan gada skaits apritēja 24. maijā, pēc vecā stila, kopējo svētku svinēšanu nolēma rīkot 27. oktobrī Kultūras namā.

Protams, kā jau parasts, uz šādiem lieliem svētkiem notika liela gatavošanās. Vispirms tika izbīdītas personas uz atbildīgiem posteņiem - kam kas jāgādā un par ko jāatbild.

Galveno lomu, protams, veiks Vietējā darba komiteja ar savu kultūras daļu, un īstais rīkotājs būs trešās nodaļas kolektīvs. Man, personīgi, krita pienākums sniegt galvenajai ārstei Dr. Duceņai visas vēsturiskās ziņas par slimnīcas pastāvēšanu. Nācās izgatavot vienas referātam četras lielākas pārskata diagrammas; bez tam vēl izgatavot divus lielākus fotostendus. Bija bagātīgs materiāls ar fotoattēliem un aprak-

stiem. Viens stends atspoguļoja slimnīcas pastāvēšanu. Ekspozīti 25, 50 un 75 gadu jubileju uzpēmumi. Figurēja senie jubileju apraksti no laikrakstiem, fotoattēli. Visbeidzot iestādes bijušie vadītāji un 80 gadu slimnīcas stāvikļa.

Otrā stendā medicīnas sasniegumi Padomju Latvijā - 4 lielās ailēs. Vispārējie medicīnas sasniegumi Padomju Savienībā. Veselības aizsardzības ministra attēls un runas. Tas pats ar Latvijas ministra attēlu un runu. Un beidzot, tagadējais iestādes vadītājs, sasniegumi un attēli. Biju izgatavojis arī pārskata rakstus vairākām iestādes sienas avīzēm.

Svētku svinības

norita Kultūras namā. Vienā zālē bija domāts pārskata referāts, apsveikumi un koncerts. Otrajā zālē visa plašā telpa bija klātiem galdiem apm. 400 cilvēkiem. Bija norīkotas mašīnas piederumu pārvadāšanai un arī dalībniekiem. Bija izbīdītas personas, kas sagaidīs viesus.

Ierados aktu zālē jau laikus. Sagatavoju referāta diagrammas, uzstādot tās uz rāmja; tad vēl arī savus 3 stundus: iestādes vēstures, medicīnas sasniegumi un politiska satura stendus.

Plašā zāle bija pārpildīta. Sapulci atklāja ar goda prezidija izbīdīšanu, kurā figurēja arī Dr. Saltups, Dr. Laksbergs - pavisam 15 personas. Iesākās ar galvenā ārsta pārskatu

referātu, kas bija varen plašs un slavainājums pilns par iekārtu un sasniegumiem. Aizpēja veselu stundu. Pēc tam nāca apsveikumi: Rīgas psihiatriskā slimnīca - Dr. Rusinova, Strenžu slimnīcas direktors, Aknīstes kolonijas Dr. Lesiņš, Psihiatrijas katedras vadītājs prof. Rotšteins, Veselības nodaļa, Izpildkomiteja, Pilsētas slimnīca, Dzelzceļnieku slimnīca, Kara slimnīca, Bērnu slimnīca, Tub. dispansers, Izpildu komitejas pārstāvis, Medic. arodbiedrība, Ministrija etc. Sekoja arī vesela rinda apsveikuma telegrammi no iestādēm un privātresp. atsevišķām personām. Jāpiemin, bija ieradušies Ministrijas psihiatre Dr. Rusinova ar vīru, prof. Rotšteins ar sievu un asistentu Gauni. No bijušajiem ārstiem: Dr. Kovarskis, Dr. Gindelevics un citi. Nebija Dr. Samoilenko, Dr. Grave, Dr. Berge, Dr. Ozoliņš. Tika pasniegti apsveikuma dāvanas, adreses, ziedi un daudzas mantas suvenīri: gleznas, vāzes etc.

Notika arī Ministrijas pavēles nolasišana, kurā izteikta pateicība ilggadīgajiem darbiniekiem, tai skaitā Dr. H. Saltupam, Dr. A. Laksbergam etc. Pavēle ar pateicību par labu darbu slimnīcā veselai rindai darbinieku. Izsniedza arī Goda vimpeli Otrajai nodaļai, ko vada Dr. H. Saltups, kā atzīti par labu nodaļu. Izsniedza balvas par apzinīgu darbu daudziem darbiniekiem, un pēc tam ar ziediem apbalvoja slimnīcas pabeidzēju. Apsveikumi, runas, balvu izsniegšana ievilkās stipri gari, un paredzētais laiks - beigt pulksten 20 bija pārsniegts.

Sekoja Rīgas med. arodbiedrības vīru kvarteta koncerts, kas ar savu bagātīgo programmu guva lielu klausītāju atzinību. Oficiālā programma beidzās pulksten 21. Pēc tam zālē atskaņēja džeza mūzika un viesi, atstājuši savas

vietas, devās uz otru zāli pie klātajiem galdiem. Pirmajā zālē tika novākti krēsli un salikti gar malām. Sākās dejas.

Otrajā zālē klāti galdi pa visu zāli gar malām pakavveidīgi un pa vidu vēl divas rindas. Pie galdiem sēdās pa nodaļām, kā jau iepriekš sakārtots un nozīmēts. Pie skatuves klātie galdi bija domāti viesiem, ar kuriem tad pamīšus sēdēja slimnīcas ārsti un atbildīgais personāls.

Kārtojot dejas zāli un novākdams stendus, - aizkavējies. Kad ieradās ēdamzālē, - tad gandrīz visas vietas bija aizņemtas. Nosēdos gan pie viesu galda nomaļus, lai gan blakus sev aicināja Ministrijas psihiatre Rusinova. Mans nodoms nebija ilgi sēdēt starp lepnēm, maz pazīstamiem un garlaicīgiem viesiem. Izmantodams brīdi brīvāku, galdu pametu un aizgāju pie savas nodaļas ļaudīm. Burzma bija liela. Čala,

troksnis, sauca tostus un dziedāja. Visu laiku skanēja deju mūzika, ļaudis gāja un nāca uz dejām. Viesiem netuvojos, un lielajā burzmā grūti pateikt, kas isti bija ieradies, kas ne.

Vakars ievilkās pāri pusnaktij un beidzās agrā rītā, kad smagā mašīna aizveda mājup pēdējos dzīrotājus. Svētiki bija nosvinēti!

-17-

-19-

90

IELŪGUMS

Jelgavā republikāniskās psihoneiroloģiskās slimnīcas administrācija, partijas pirmorganizācija un Vietējā komiteja lūdz Jūs pagodināt ar savu klātbūtni slimnīcās

90

GADU PASTĀVĒŠANAS SVINĪBĀS.

Svinības notiks 1977. gada 16. decembrī plkst. 14.00 Jelgavā, L. Paegles ielā 69, administratīvajā korpusā. Orgkomiteja.

Jelgavas Psihoneiroloģiskajai slimnīcai — 90 gadu

Viēna no vecākajām ārstniecības iestādēm Latvijas PSR ir Jelgavas Republikāniskā psihoneiroloģiskā slimnīca. Tās tapšanas sākums meklējams pirms deviņiem gadiem — 1887. gadā. Par to, cik garš, grūts un sarežģīts ir bijis slimnīcas izveidošanās ceļš, liecina gan arhīvu materiāli, gan aculiecinieku nostāsti. Kaut gan arī cariskajā Krievijā netrūka talantīgu ārstu, veselības aizsardzība bija pamesta novārtā. Medicīnisko palīdzību varēja saņemt tikai neliela saujiņa izredzēto — muižnieki, tir-

goņi, lielu uzņēmumu īpašnieki, cara lērdiņi. Ārstniecības attīstība virzījās uz priekšu vēža gaitā. Psihiatriju medicīnas fakultātēs sāka mācīt tikai 1835. gadā. Taču pati dzīve izvirzīja atzīvlen kategoriskāku prasību plevērsties arī psihiskajām slimībām, to etioloģijai, patoģenēzei, profilaksei un ārstēšanai. Tāpēc arī cariskajā Krievijā tika izveidotas psihiatriskās slimnīcas. Latvijā pirmā šāda veida ārstniecības iestāde 1824. gadā sāka darboties Rīgā Aleksandra augstums, bet

1862. gadā — Sarkankalnā. Pamazām nobrieda ieskaits, ka psihiatriskās slimnīcas jāiekārto arī lielākajās provinces pilsētās. Risinot šo jautājumu, medicīnas darbinieku skati pievērsās Jelgavai. Un tā nebija nejaušība. Jelgavā tajā laikā darbojās prāvs pulciņš progresīvi domājošu ārstu, kuriem netrūka atbalstītāju. Jau 1765. gadā šajā nelielajā provinces pilsētiņā iznāca pirmais medicīnas nedēļas izdevums Krievijā «Der Landarzt», bet 1768. gadā — pirmais populārais medicīnas periodiskais izdevums latviešu valodā «Latviešu Ārsts». Abu šo izdevumu veidošanā daudz pūļu un pašizliedzības ieguldīja P. Vilde.

Par Jelgavas psihiatriskās slimnīcas pamatlicējiem var uzskatīt trīs cilvēkus: profesoru I. Baļinski, ārstu H. Hildebrandu un mācītāju L. Katerfeldu. Iespējams, ka daudzos aspektos viņu ieskaiti nesaskanēja. Taču pats svarīgākais ir tas, ka tika aizsākts liels un ļoti vajadzīgs darbs.

Profesors I. Baļinskis bija ievērojams krievu psihiatrs. Jau 1857. gadā viņš Pēterburgas Medicīniski ķirurģiskajā akadēmijā nodibināja pirmo psihiatrijas katedru, bet pēc desmit gadiem uzcēla Krievijā pirmo psihiatrisko kliniku.

Kad Baltijas muižniecība atzina, ka arī viņu zemes grūtdieniem nepieciešama sava «anštalte», profesors Baļinskis 1872. gada martā ieradās Jelgavā, lai izraudzītu šim nolūkam atbilstošu vietu. Viņam iepatikās Gintermuiža. Profesors uzskatīja, ka tā ir visizdevīgā-

kā vieta garīgi slimo novietošanai. Iecerētā pasākuma realizētājs bija mācītājs L. Katerfelds. 1877. gadā jaunā iestāde jau vēra durvis pirmajiem tās iemītniekiem. Slimnīca? Nē, faktiski tādas vēl nebija. Mācītājs L. Katerfelds uzskatīja, ka pats drošākais pamats psihiski slimo ārstēšanai — reliģija. Tātad — lūgšanas, garīgās dziesmas un solījumi, ka no šīs «bēdu ielejas» atceļot, labāka dzīve būs «debesu valstībā». Ārsts šai iestādē bija tikai ciemiņš — ieradās savus grūtdieņus apmeklēt svētdienās.

Vērtējot to dienu notikumus, jāsecina, ka starp mācītāju L. Katerfeldu un ārstu H. Hildebrandu īstas saskaņas nebija. Taču virsroku guva saprāts. Tika uzceltas vairākas ēkas. Pamazām papildinājās medicīnisko darbinieku sastāvs. Slimo ārstēšanā sāka pielietot aktīvo terapiju.

Smags periods slimnīcai bija bargie vācu okupācijas gadi. Tika izvazāts inventārs, sagrautas ēkas. Faktiski zvēriģi noslepkavoja 442 slimniekus. Savas dzīvības atdeva arī vairāki ārsti.

Ar lielām grūtibām un pašizliedzību tika sadziedētas karā cirstās brūces. Daudz laika un pūļu prasīja ēku atjaunošana, inventāra sagāde, kadru izraudzīšana un apmācīšana.

Tagad šis smagais darba posms jau pieder pagātnēi. Republikāniskā psihoneiroloģiskā slimnīca kļuvusi par vienu no modernākajām ārstniecības iestādēm mūsu Dzimtenē. Te 18 korpusos

Darba veterāns sanitārs Jānis Roze.

izveidoti fizikālās terapijas, zobārstniecības, ginekoloģijas, ķirurģijas, elektrokardiogrāfijas un daudzi citi kabineti. Darbojas moderni iekārtota laboratorija. Plašs grāmatu klāsts ir bibliotēkā. Slimnieki var noskatīties televīzijas raidījumus, klausīties radio pārraides. Slimnīcā strādā pussimts ārstu, 100 medmāsu. Visiem medicīniskajiem darbiniekiem ir teicamas teorētiskās zināšanas, liela pieredze, ļoti laba atsaucība. Katru gadu šo ārstniecības iestādi atstāj ap 2000 cilvēku, kas atguvuši veselību, dzīvesprieku. Katrs no viņiem var atkal stāties darbā ierindā.

Slimnīcā plaši ieviesta darba terapija. Te top lieliski rokdarbi, kokizstrādājumi, dažādi sadzīvē ne-

pieceļami darinājumi. Novērtā nav pamesta arī mākslīnieciskā — pašdarbība. Plaša kolektīva cieņu un slimnieku mīlestību ieguvuši sanitāri Jānis Roze, Zanis Sucs, Arnolds Bugis, Klāvs Grava, Elvira Lubeja, medmāsa Otilija Sulca, Irēna Medne un daudzi citi. Tiem, kam nepieciešama medicīniskā palīdzība un sirds siltums, vienmēr viesmīlīgi ir atvērtas slimnīcas galvenā ārsta Andreja Prihodčenko un visu citu speciālistu kabinetu durvis. A. Laksbergs, ārsts

Pirms jaunās darba dienas.

	Iestāde	Crew. skaits	Uzvārds, kas uzst.	Naets mitne
1.	Dokšņu st-ca (psihoneiroloģiskā)	3	Judickas Intars Vlado galv. ārst.	-
2.	Dr. Bērziņš E.	1	-	-
3.	Kara hospitālis	1	Konovaeovs Konstantins Aleksandra	-
4.	Jelg. slimnīca	3	Kleimanis Boris Abramovičs Kārkliņa	-
5.	Jelgavas pils. slimnīca Nr. 1	4	Ahča Jāņa galv. ārst. ārstn. Prof. Kevāle Šteins Dmitri Velta Mārtiņa m. inf. nodalās vadītāja	-
6.	Jelg. pils. st-ca Nr. 2	2	Boimane Maiga Paulāne galv. ārst.	-
7.	Tbc. obsp.	1	Aleksandrovē Džons Fortas galv. ārst.	-
8.	Slauģ. psih. st-ca	3	Sīcova Zuzana Jūgersona	-
9.	Rp. psih. st-ca	6	Kapšens Evis Edvards galv. ārst.	-
10.	Lielstraupe psih. slimnīca	2	galv. ārst. - Šperberga Ināra Bērante Mīle Ilze Rudolfa m. Ogres raj. pērkēnīes psihoneiroloģiskā unab. psihiātr. Kriāne Anna Kocēstare slimnīca Argala st- ārst.	-
11.	Līpājas psih. st-ca	3	Dr. Dīņģeris Maģis	-
12.	Ogres psih. nab.	1		-
13.	Aulemas- Jelg.			-
14.	Stuices psih. nab.	1		-
15.	Ropa psih. obsp.	3		-

90

IELŪGUMS

Jelgavas republikāniskās
psihoneiroloģiskās slimnīcas administrācija,
partijas pirmorganizācija un Vietējā komiteja
lūdz Jūs pagodināt ar savu klātbūtni slimnīcas

90

GADU PASTĀVĒŠANAS SVINĪBĀS.

Svinības notiks 1977. gada 16. decembrī plkst. 14.00
Jelgavā, L. Paegles ielā 69, administratīvajā korpusā.
Orgkomiteja.

- 22. -

-1-

"GINTERMIŽAS" slimnīcas 90 gadu
pastāvēšanas svinības

16. X 77.

Svinības netika rīkotas pavasarī, kad ir istā slimnīcas dibināšanas diena, bet atlika uz rudeni, jo sakarā ar jauno korpusu un administrācijas ēkas iekārtošanu, svētku atzīmēšana iznāktu pārāk sasteigta. Pirmais nodoms svētkus svinēt bija reizē ar Lielā Oktobra svētkiem. Tad nodomu atlika, jo tādā reizē svinības norit katrā iestādē un uzaicinātajiem viesiem - iestāžu vadītājiem nebūs iespējas piedalīties. Tad galīgais datums tika nolikts šis 16. oktobris.

Kā parasts tādās gadījumos, tika sastādīta plaša rīcības komisija, kura organizēs svētku norisi un veiks visus priekšdarbus.

Pirmās domstarpības komisijas locekļu starpā radās jau pie jautājuma par viesiem: cik uzaicināt, no kādām iestādēm, kādus pārstāvjus. Izrādījās, ka nodoms atzīmēt jubileju bija varen plašs, un viesu skaits sasniedza dažus simtus. Tas radīja pamatotas bažas - mūsu kolektīvs sarīkojumu ziņā dažkārt ir ļoti pasīvs un var iznākt, ka viesu ir vairāk nekā pašu ļaudis. Otrkārt - liela viesu skaita uzņem-

-2-

šana, resp. rauta rīkošana, guldināšana slimnīcas ietvaros tādā mērogā nebija iespējama. Domstarpības radās arī telpu jautājumā. Protams, svinīgais akts noritēs administratīvās ēkas zālē, kura ir labi iekārtota un ietilpīga. Bet svinību otra daļa, kas saistīta ar kopmielastu, mūziku un dejām būtu rīkojama ārpus iestādes kādā kafejnīcā, resp. ēdnīcā. Princips par kopmielastu un dejām administrācija bija pretim un šī svinību daļa tika svītrotā. Tas bija izņēmums un savdabīgums, kāds nebija slimnīcas iepriekšējās jubilejās - 25, 50, 75 un 80 gadu svinībās.

Laikam ritot un sagatvošanos veicot, pienāca svinību dienas pēcpusdiens 16. oktobrī.

Administrācijas ēkas apakšstāvā un gaumīgi iekārtotā ēkas interjērā bija garš galds ar viesu sagaidītājiem, kadru daļas vec. inspektors b. Glotovs, P. I., galv. ārsts med. lietās Dr. Zalmanis, J. un svētku tērpos tērptas medmāsas (kā tas attēlā redzams). Te notika viesu sagaidīšana un registrācija.

Ieradās: Jelgavas slimnīcu pārstāvji no 1. un 2. slimnīcas, Jelgavas dzelzceļnieku slimnīcas, Jelgavas kara hospitāļa, tubdispansera, tad no tālākām vietām - no Rīgas republ. psihoneiroloģiskās slimnīcas Dr. Z. Šoņeva, pārstāves Dr. Upenie-

ce, Dr. Marķe, Dr. Dīngele no Rīgas psihdispanserā, no Ogres psihkabineta, Stučkas rajona, Liepājas psihslimnīcas, Lielstraupes, Daugavpils un pat no Lietuvas psih. slimnīcas. Bija daudz citu viesu, bijušie darbinieki, pensionāri (Dr. E. Bērziņš) u.c.

Svinīgā akta atklāšana sākās plkst. 16,00. Pārskata referātu, samērā garš nolasīja galvenais ārsts A. A. Prihodčenko.

Sekoja apsveikumi un balvu pasniegšana: adreses, gleznas, keramika, daudz sīrsniņu vārdu un novēlējumu, ziedu, ziedu, ziedu...

Starplaikā islaicīgs mūsu slimnīcas sieviešu vokālā andambļa koncerts ar vairākām dziesmām, tad Rīgas Medicīnas nama vīru vokālā kvarteta koncerts, gluži kā kādreiz 75 un 80 g. atceres svinīgajos koncertos. Koncerta ar humoriskām piedalījās IPSR Nopelniem bag. skatuves mākslinieks Ēvalds Valters.

Pirms svinību sākuma, kā arī svinību starplaikā un pēc svinīgā akta, atsevišķas grupas apstaigāja un iepazīnās ar ja unajiem korpusiem, tās iekārtojumu, iegriezās palātās, bibliotēkā, arhīvā, darba terapiju telpās, atsevišķos kabinetos un jaunatvērtajā slimnīcas muzejā.

Pēc svinīgā akta zāles augstāvē viesiem bija rīkots neliels mielasts. Darbiniekiem ar vie-

siem izpāca maza saskare. Pēc akta darbinieki izklīda. Daži vakaru pavadīja savās nodaļās, dažas grupas - kafējnīcās. Viesi pēc mielasta aizbrauca.

Oficiāli svinības bija nosvinētas.